

iz kolegijalne prijaznosti, z bolj vsiljivi-
mi pogovarjajo.

Ta nedostatek izvira posredno iz
tega, da se ni uvaževalo pri znižanju
ustopnine, da imamo v Gorici mnogo
učeečega se ženskega naraščaja, in da
se je določila znižana cena le splošno
za stojišča dijakov.

Ako hočejo biti deklice deležne na-
vedene ugodnosti, jim ne preostaja te-
daj drugega, kakor da se izpostavijo
gori omenjenemu nadlegovanju od stra-
ni dijakov. Apeljujemo radi tega na
kompetentne organe, da bi grajani ne-
dostatek na primerni način odstranili.
To bi se lahko zgodilo s tem, da se do-
loči za stojišča dijakin poseben pro-
stor, ali pa, da bi se napravili za dijaki-
nje sedeži po znižani ceni.

Na vsak način naj se nekaj ukrene,
kajti sicer bi bili primorani tozadevno
še spregovoriti in bi utegnili biti potem
dijakinjam otežkočeno obiskovanje gle-
dališča, kar bi temu proti našemu na-
menu, le škodovalo.

**Deželni zavod za vzajemno zavarovan-
je goveje živine** je imel do konca
septembra 1912 106 poslujočih podruž-
nic. Vseh zavarovancev je 8072 z 22.981
glavnimi goveje živine. Zavarovani zne-
sek znaša 8.328.560 K. V letu 1912 se
je število podružnic zvišalo za 11, šte-
vilo članov za 1038, število zavarovane
živine za 3711 glav; zavarovalna svota
pa se je zvišala za 936.670 K. Iz teh po-
datkov se jasno razvidi, kako zavod na-
preduje in kako se naši živinorejci tega
prekoristnega deželnega zavoda okle-
pajo. Tekom poslovnega leta 1911-12
je bilo naznanjenih 455 škod. Izredne
odškodnine so bile plačane v 12 sluča-
jih. Skupaj se je izplačalo na odškodni-
nah 92.267:06 K. Največ je poginilo krav
in junic v starosti od 3 do 6 let. Voli so
poginili 103. Lečilni stroški so znašali
8.659:89 K.

Kolodvor v Plaveh se razširi, ker
zaradi velikega prometa ne zadostujejo
več sedanje tračnice.

Zima v pomladi. Po par lepih dne-
vih, ki so biliza ta letni čas skoro pretopli
nastopila je nakrat trda zima. V noči na
soboto je začelo v nižavi mrzlo deže-
vati ni v višjih legah naših hribov in
planin pa je zapadel precej debel sneg.
Temperatura se je znižala za 12°. Bar-
ometer je padel na 748 mm.

Hud mrz so imeli te dni posebno na
Gor. in Spod. Avstrijskem, na Nem-
skem, na Češkem in na Ruskem. Na
Ogrskem so imeli v nedeljo močne sne-
žne zamete. V Gradcu je padla tempe-
ratura na 1.5 stop. pod 0. V Pragi so
imeli 3, na Dunaju — 1.4, v Monako-
vem — 1 in v Berlinu — 4 stopinj »to-
pote«. Ni treba omeniti, da ta spre-
memba temperature jako mnogo ško-
duje poljedelcem posebno pa sadjerej-
cem.

Led 17. aprila. Iz Opatjegasela nam
poročajo, da so imeli včeraj zjutraj še
precej debel led. Razevelo sadno drevje
trpi vsled hudega mraza in burje in
škoda je mnogo.

Močna slana je ožgala v goriški
okolici včeraj zjutraj krompirjevo ste-
blovje, ki je že precej dobro pognalo iz
zemlje. Bati se je velike škode.

Leden sneg. Potnik, ki se je minu-
lo nedeljo vozil po železnici iz Herpelj
proti Pulju nam poroča, da je v noči od
sobote na nedeljo razsajala tam huda
burja in leden sneg je zapadel. Razeve-
telo sadno drevje je popokalo. Škode je
na tisoče in tisoče. Burja je izrula tudi
brzovjavne droge in mnogo streh je
poškodovala. Takega aprila tamošnje
ljudstvo še ne pomni.

Obrtne šole v naši deželi so dobile
deželno podporo in sicer: v Komnu 350
K, v Gabrovici 601 K 43 vin., v Ajdov-
ščini 300 K 73 vin., v Boveu 300 K 73
vin., v Sežani 300 K 73 vin., v Tolminu
300 K 73 vin., v Kanalu 300 K 73 vin.

K tatvini v Nordisovi vili v Solkanu.
Dne 21. t. m. se bo vršila pred tukaj-
šnjim okrožnim sodiščem kazenska ob-
ravnavna proti tatovom, ki so udrli in
kradli v Nordisovi vili v Solkanu.

Nepotrjen sklep. Starešinstvo v Se-
žani je sklenilo nakupiti za 200.000 K
delnic bodoče električne železnice Opči-
ne--Sežana. Deželni odbor pa tega skle-
pa ni potrdil, ker ni dana še nobena
konkretna podlaga, kako se bo to pod-
jetje financiralo.

Ne hranite razstreljivih snovi! Te
dni so stali pred goriškim okrožnim so-
diščem 13-letni (!) Štefan Vouk, 16-letni
Ivan Paulin in 56-letni Valentin Leban.
vsi iz Grgarja. Obtoženi so bili, da so
hranili v svojih stanovanjih razstreljive
snovi in raznih tatvin. Vouk je bil ob-
sojen na 3 tedne samotne ječe, Ivan
Paulin na 3 dni in Valentin Leban na
5 dni zapor. Poslednja dva sta bila ob-
sojena le vsled tega, ker sta hranila do-
ma razstreljive snovi.

**Koliko kač se je pobilo v zadnjih
sedmih letih na Goriško-Gradiščanskem.**
Znano je, da je deželni zbor sklenil na-
graditi s 50 vinarji onega, ki pobije
strupeno kačo. Ta ukrep deželnega zbo-
ra je imel lep uspeh. L. 1906 so ubili
v goriškem političnem okraju 58 stru-
penih kač, v sežanskem 109, v tolmin-
skem 354. L. 1907: v goriškem politič-
nem okraju 253, v sežanskem 214, v
tolminskem 2146, v gradiščanskem 44.
L. 1908: v goriškem 193, v sežanskem
265, v tolminskem 338. L. 1909: v go-
riškem 357, v sežanskem 162, v tolmin-
skem 325, v gradiščanskem 15. L. 1910:
v goriškem 859, v sežanskem 411, v
tolminskem 504, v gradiščanskem 26.
L. 1911: v goriškem 1065, v sežanskem
796, v tolminskem 341, v gradiščan-
skem 17. L. 1912: v goriškem (se ni
razpisal natečaj), v sežanskem 779, v
tolminskem 317, v tržiškem 12. V zad-
njih sedmih letih se je torej pobilo na
Goriško-Gradiščanskem 9960 strupenih
kač. Nagrade se je pa izplačalo za po-
bijanje te strupene golazni 4129:60 K.

V goriško bolnišnico so prepeljali
32letnega zasebnega uradnika Frančiš-
ka Rakovšček, ki si je pri nekem padcu
zlomil levo nogo.

Za zgradbo vodovoda v Plužnjah
najme bovško starešinstvo 2000 K po-
sojila pri bovški posojilnici.

Zaradi potepuštva je bil obsojen ne-
ki Andrej Novak na tri tedne zapor. Za
isti prestopek sta bila obsojena Ivan
Prinčič iz Kozane in Ivan Milat iz Tro-
gira (Dalmacija) vsak na tri dni zapor.

Za vikarijsko poslopje v Fojani je
nakazal deželni odbor v Gorici 1300 K
okrajnemu glavarstvu kot deželni pri-
spevek.

Postajališče v Vižovljah nima no-
bene dovozne ceste. Pripravljajo se pr-
vi koraki, da se taka potrebna cesta
zgradi.

Deželni odbor je protestiral proti
oddaji zgradeb vojnih ladij in nabavo
drugih vojaških potrebščin inozemskim
tvrdkam.

Iz Soče so potegnili, in sicer ob je-
zu pri Stračicah v nedeljo popoldan tru-
plo 70letnega Josipa Rusjan iz Gorice,
ki se je, kakor smo že poročali, vrgel v
samomorilnem namenu dne 6. t. m. v
Sočine valove. Isti dan in skoro na
istem mestu pa so potegnili iz Soče tru-
plo 50letnega Lovrenca Čičigoj iz Sol-
kana, ki je izginil iz svoje občine dne
16. marca t. l.

Županstvu Srpenica je nakazal de-
želni odbor 2700 K (kot nadaljni obrok)
za zgradbo vodovoda.

V ljubljansko prisilno delavnico sta
bila te dni odvedena potem, ko sta pre-
stala 6-mesečno ječo v Gorici še ne 14-
letna Angel Portone in Alojzij Sauer, ker
sta kradla v Orzanovi podružnici.

Županstvu Biljana je dovolil dežel-
ni odbor, da zajme 14.000 K posojila za
zgradbeni prispevek ceste Dobrovo-Vi-
polže-St. Ferjan.

**Poslopje za italijansko moško uči-
teljišče** bodo zidali v Gradišču ob Soči.

700 K deželnega prispevka (kot
obrok) je nakazal deželni odbor župan-
stvu Ročinj za zgradbo ceste Rudence-
Grapce.

Žrebec ga je brcnil. 15-letni Leo-
pold Levpušček iz Loma pri Kalu je te
dni snažil v Gorici mladega žrebca. Žre-
bec je pa mladega fanta tako močno
brcnil v nogo, da so ga morali spraviti
v bolnišnico usmiljenih bratov.

1200 K (kot prvi obrok) je nakazal
deželni odbor županstvu Medana za
zgradbo napajališča.

Težko telesna poškodba. Meseca
novembra m. l. je v nekem prepiru v
Vrtovinu nevarno ranil Ivan Geržej

svojega sovaščana Ivana Devetaka.
Drugi dan je bil aretiran in bil v preisko-
valnem zaporu do 4. decembra. Včeraj
pa se je moral zagovarjati pred gori-
škim okrožnim sodiščem in je bil od te-
ga obsojen na 7 mesecev strogega za-
pora z enim postom in z enim trdim le-
žiščem vsaki drugi mesec.

Kaznovana šala. Franc Frančeskin
iz Sela je vzel svojemu prijatelju v Vr-
tojbi dvokolo in se hotel odpeljati do-
mov. Na poti pa ga je ustavil orožnik in

Št. 2086—13.

RAZGLAS.

V smislu § 16 zakona od dne 15. febr. 1896, drž. zak. štev. 26 se javno
razglašja, da se bodo oddali pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu v zakup nižje
navedeni občinski lovi za osemletno dobo od 1. maja 1913 do 30. aprila 1921
in sicer po naslednjem redu:

Dne	Davčna občina	Obseg lo- višča v hektarjih	Vzključna cena		Opombe
			Kron		
9. maja 1913	Št. Viškagora	1868	25		
	Police	480	20		
	Prapetno (Dol. Tribuša)	2273	20		
	Šebrelje	2709	40		
	Otalež	2880	40		
	Orehok	385	20		
10. maja 1913	Bovec (brez Bavšice)	4363	50		Izločeni 3 lastni lovi (1001 ha)
	Bata	770	15		
	Bukovec	546	5		
	Koritnica	785	10		
	Soča leva, Soča desna	6201	50		
	Žaga	2572	10		
14. maja 1913	Volče	1428	100		
	Ruti	399	10		
	Sela	423	10		
	Kozaršče	251	10		
	Čiginj	493	50		
	Modrejce	307	30		
15. maja 1913	Idrija na Bači	514	10		
	Slap	872	16		
	Lom Tolminski	1012	35		
	Ponikve	1176	15		
	Pečine	494	10		
	Bukovo	1450	40		
16. maja 1913	Jesenica	665	30		Izločen 1 lasten lov (73 ha)
	Kneža	1789	30		
	Grahovo	1210	20		
	Obloke	604	20		
	Nemški Rut	1687	80		
	Stržišče	1399	50		
17. maja 1913	Podbrdo	2648	60		Izločen 1 lasten lov (72 ha)
	Žabče	2092	50		
	Dolje	709	50		
	Volarje	503	80		
	Lubin	963	40		
	Polubin	867	100		
19. maja 1913	Tolmin	259	20		Izločen 1 lasten lov (595 ha) Izločena 2 lastna lova (skupaj 269 ha)
	Zatolmin	1309	100		
	Čadrg (brez Dobrenšice)	1456	30		
	Dobrenšica	531	70		
	Kamno	804	15		
	Ladra	341	10		
20. maja 1913	Smast	614	20		Izločeni 3 lastni lovi (986 ha)
	Vrsno	2086	15		
	Livek	1149	20		
	Sedlo	1209	10		
	Breginj	1883	10		
	Robedišče	140	10		
21. maja 1913	Logje	896	10		Izločena 2 lastna lova (362 ha)
	Kobarid Sužid. Svino	1407	50		
	Drežnica	3279	100		
	Trnovo	1052	50		
	Staroselo	663	35		
	Kred	1178	20		
21. maja 1913	Borjana	1123	20		

Dražba prične za vse love vsak dan to no ob 9. uri predpoludne. Osebe
katerim nasprotuje kak zadržek v smislu § 42 lovskega zakona, so izključene
od zakupa. Ponudniki izročijo pred dražbo (med 8½—9. uro) voditelju iste jam-
ščino v znesku 20% vzključne cene. Jamščina se jim vrne — izvzemši zakupniku
— po končani dražbi. Ako bi se med zakupno dobo vsled višjih prizivov ali
sicer po določitih lovskega zakona zvečalo ali zmanjšalo lovišče, se zviša ali
zniža zakupnina v razmerju prirastlega ali odpadlega površja. Natančneje pogoje
zakupa se lahko vpogleda pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu.

C. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu,

dne 1. aprila 1913.

Voditelj: BAU 1.

nekaj mesecev francoščino v Madridu. Zadnji aretiranec je nek neznanec, ki je imel ob času atentata tudi revolver v roki. Ta osumljenec pa molči in neče ničesar izpovedati.

Novo državno posojilo.

Finančni minister bo vzel v Nemčiji novo državno posojilo v znesku 130 milijonov kron ali 122,800.000 nemških mark. Posojilo se bo porabilo za železniške potrebe. Obrestna mera je 4 in pol in posojilo se vrne v 65 letih. O priliki pogajanj za to posojilo je finančni minister zadržal, da je položaj na Balkanu jako pomirljiv in da se vsa zadeva v kratkem ugodno reši.

Poštne razmere v Bosni

postajajo od dne do dne bolj žalostne. Vlada sili svoj nemški uradni jezik pri železnicah, politične stranke pa pretijo z opozicijo pri proračunu. Tam doli v Bosni se zopet vidi v malem vso našo notranjo politiko. Vlada po vsi sili hoče prodreti s svojim predlogom o nemškem uradnem jeziku, kar za Bosno pomeni velik gospodarski korak nazaj. Uboğa dežela naj plačuje železnice, službe naj pa imajo Nemci, ki nimajo doma kaj jesti. To je kletev, ki leži na tej ubogi deželi, in z nemščino naj bo sedaj vse lepo ozdravljeno. To je pač več kot politično!

Darovi.

Za Šolski Dom

so plačali predsedništvu: Ivan Pirjevec, računski ravnatelj 30 K; dr. Peter De franceschi, zdravnik, podaril učni honorar 350 K; Matjejevič v Gorici 15 K. A. Š. 3 K; Nekdo 1 K.

Mesečnino za marec so plačali: Viktor Bežek, ravnatelj 5 K; Fran Bitežnik, vodja »Centr. posoj.« 2 K; Leopold Bolko, veleposestnik 10 K; dr. Ivan Bratina, knjižničar 1 K; Anton Breščak, trgovec 2 K; Karol Cigoj, deželni uradnik 3 K; Jakob Čebular, profesor 2 K; dr. Ivan Eržen, zdravnik 2 K; Anton Fon, trgovec 2 K; Josip Fon, državni poslanec 10 K; Anton Fras, šolski svetnik 5 K; Anton Gvaiz, profesor 2 K; Hedžet in Koritnik, trgovca 2 K; Teodor Hribar, trgovec 6 K; Andrej Ipavec, profesor 3 K; Ivan Kalin, dež. uradnik 2 K; Milton Klavžar, živinorejski nadzornik 2 K; dr. Ignac Kobal, profesor 2 K; Jernej Kopač, trgovec 2 K; Ivan Košnik, profesor 2 K; dr. Josip Ličan, profesor bogosl. 1 K; dr. Peter Medvešek, odvetnik 2 K; Ivan Mercina, vadični učitelj 3 K; Gustav Novak, šolski svetnik 2 K; dr. Ivo Novak, odvetnik 3 K; dr. Karol Ozvald, profesor 1 K; dr. Anton Papež, profesor 2 K; dr. Fran Pavletič, odvetnik 6 K; dr. Josip Pavlin, okrajni š. nadzornik 3 K; Andrej Pervanje, zavarovalni agent 2 K; Franc Plohl, š. svetnik 3 K; Svetoslav Premrou, vodja »Goriške zveze« 2 K; Tomaž Sedlaček, upravitelj 1 K; Ferdinand Sfiligoj, blagajnik 1 K; Franc Setničar, kancelist 2 K; Anton Šantel, š. svetnik 5 K; Andrej Tabaj, katehet 2 K; Ivan Tabaj, profesor 2 K; Adolf Urbančič, mesar 1 K; Olga Zajec, trgovka 2 K.

Dalje so plačale gospe in g.ne: Antonija Hrovatin, nadučiteljica 2 K; Štefaniya Havel, učiteljica 40 vin.; Marija Kopač, svečarjeva 5 K; Milena Papež, profesorjeva 1 K; Berta Pavletič, odvetnikova 2 K; Avgusta Šantel, š. svetnika 1 K.

Srčna hvala vsem blagim dobrotnikom!

Za podporni sklad c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici so o priliki »akademije« dne 6. t. m., darovali: Njegova prejasnost gospod namestnik princ Hohenlohe-Schilligsfürst 20 K; nadalje p. n. gg.: general Scotti 2,50; dež. podglavar dr. Ant. vitez Gregorčič 10 K; namestništveni svetnik Rebek 8 K; dvorni svetnik vitez Klodič-Sabladoski 2,50 K; dvorni svetnik Bolle 10 K; višji dež. sodni svetnik grof Coronini-Cronberg 3 K; dež. šolski nadzornik Matejčič 20

K; ravnatelj Bežek 5 K; ravnatelj Pirjevec 2 K; ravnatelj dr. Larcher 5 K; Msgr. prof. Castelliz 9 K; dež. svetnik dr. Pettarin 4 K; šolski svetnik prof. Fras 10 K; prof. Babuder 5 K; okr. š. nadzornik prof. dr. Pavlin 1 K, kn. šk. tajnik Zamparo 1 K; župnik Ziač 3 K; prefekt Novak 3 K; ekonom Stepančič 3 K; špiritual Zecchini 2 K; notar dr. Terkuč 4 K; vadiški učitelji Cusulin 1,50 K; Sivec 5 K; Maurer 4 K; N. N. 3 K; nadučitelj Kenda 3 K; p. n. gospe: Fon 7 K; Makuc 1 K; Candutti 5 K, Roza Mungherli 5 K; p. n. gg.: ravn. Ferfila 2 K; T. Hribar 3 K (in poleg tega še mnogo blaga za kostume); eden častnik 1,30 K; trije drugi častniki po 1 K; H. Wehrle 1 K; N. N. 1 K; N. N. 1 K; N. N. 80 h; N. N. 80 h. Skupaj 181,40 K.

Vsem plemenitim darovalcem izreka presrečno zahvalo ravnateljstvo c. kr. ženskega učiteljskega.

Domače in razne vesti.

Zdravstveno stanje sv. Očeta.

Zdravstveno stanje sv. Očeta, ki se je zadnje dni poslabšalo, se je, kakor poročajo listi, včeraj še precej izboljšalo. Zadnji zdravniški boletin, ki je bil izdan sinoči ob 7^{1/2} uri, pravi, da ni imel sv. Oče včeraj ves dan nič mrzlice in da je sploh njegov zdravstveni položaj vidno boljši.

Novi poreški škofi. V zadnji št. našega lista smo pisali, da kažejo znamenja, da bode imenovanje novega poreškega škofa v najkrajšem času izvršeno. To se je tudi zgodilo, kajti, kakor se poroča z Dunaja, je uradni list imenovanja dr. Pederzollija, župnika pri novem sv. Antonu v Trstu novim poreškim škofom, že objavil.

Družina pokojnega deželnega glavarja dr. Pajerja je darovala deželi 1500 K, kateri znesek se porabi za zalog za obnemogle delavce, gluhoneme in umobolne.

Kot član cestnega odbora za goriško okolico je imenovan g. Alojzij Fogar in sicer kot največji davkoplačevalec v cestnem okraju.

Pomnoženi c. kr. okrajni šolski svet za goriško okolico ima svojo sejo prihodnji četrtek ob 10. in pol predpoludne na Vogerskem in sicer zato na Vogerskem, da si ogledajo vsi člani okrajnega šol. sveta poslopje, ki se namerava kupiti za tamošnjo ljudsko šolo, in sicer Rubijev grad. Okrajni šolski svet bo razpravljal v tej seji tudi o raznih drugih predmetih.

Nezaupnica goriškemu municipiju. Tržaško namestništvo je, kakor poroča neki tukajšnji italijanski list, odklonilo proračun goriške občine. S tem je namestništvo izreklo nezaupnico upraviteljem goriške mestne občine.

»Mladinoljub«. Odbor društva »Mladinoljub« v Gorici naznanja, da je prevzel podpredsedniške posle g. I. Benigar, vodja »Malega Doma«, tajniške posle pa g. dr. J. Ličen.

Goriški podžupan dr. Venier je bil te dni obsojen od druge inštanče na 10 K globe ali 24 ur zapore, ker je razžalil pri znani aferi z gozdnim mostrom Welechorskim istega z besedo »strašljivec«. Druga inštanca pa je potrdila rabsodbo prve inštanče, s katero je bil gozdni mojster Welechorski obsojen zaradi lahke telesne poškodbe na 50 K globe ali na pet dni zapore.

Koroški in goriški Slovenci na Sv. Gori. Kakor smo že v sobotni št. »Gorice« sporočili, je prišlo v soboto v dveh posebnih vlakih 1200 koroških Slovencev iz podjunske in rožne doline na Sv. Goro ob najhujšem dežju, vetru in mrazu. Na Sv. Gori so bili skoraj vsi romarji pri sv. spovedi in pri sv. obhajilu. V nedeljo ob 6^{1/2} uri so imeli slovesno sv. mašo in pridigo. Govoril je veleč. g. dr. Lambert Ehrlich. Ko je končalo njih sv. opravilo smo prišli v procesiji na Sv. Goro goriški Slovenci, in z ozirom na neprijetno mrzlo vreme v še precej obilnem številu. Koroški ro-

marji so nas čakali pred cerkvijo in so nas lovesno sprejeli. Kmalu nato je obdržaval veleč. g. dr. A. Pavlica cerkveni govor za goriške in koroške Slovence, katerega je množica (okoli 2000 oseb) z napetostjo poslušala, nakar je sledila sv. maša, pri kateri je pel mešani zbor »Kat. del. društva« in društva »Skalnica« iz Gorice. — Ker je bila že pozna ura in ker je pokrival svetogorsko trato za cerkvijo sneg in je brila še precej ostra burja, se shod za cerkvijo ni vršil. Pač pa je govoril v cerkvi po sv. maši veleč. g. dr. Arneja, čigar govor je segel poslušalcem globoko v srce. Okoli 10. ure so se koroški romarji podali proti Gorici in ob 12. in pol popoldne so se s posebnima vlakoma, ki sta bila s slovenskimi zastavicami okrašena, odpeljali proti Koroškemu. — Goriških in okoličanskih Slovencev se je zbralo na Sv. Gori okoli 1000. Tudi kolonska zveza je bila pri procesiji dobro zastopana. — Cela slovesnost se je kljub slabemu vremenu izvršila v splošno zadovoljnost romarjev.

Čudne politične razmere na Koroškem. Piše se nam: Minulo nedeljo je sedela v gostilni na Sv. Gori družina koroških romarjev. Bili so: trije otroci, oče in mati. Vsi so imeli na prsih pripe-ta slovenska znamenja. Čudil pa sem se, ko sem slišal, da otroci govorijo med seboj nemški, oče in mati med seboj slovenski, vsi skupaj med seboj pa nemški. Mislim sem si: To pa je res čudno! Slovenske znake imajo na prsih, a govorijo nemški. Pristopil sem k njim in jih vprašal, zakaj govorijo med seboj nemški. Oče mi je odgovoril: Dragi moj! Moji otroci znajo malo slovenski. Hodijo v nemške šole, ker druge nimamo. V naši občini je nad dvetretjini Slovencev, šola je sicer utrakvistična, a poučuje se le nemški. Otrok v šoli je 40 slovenske narodnosti, 15 nemške, učni jezik pa je samo nemški. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v naši občini 35 Slovencev in 600 Nemcev, čeravno je faktično res, da je pri nas 500 Slovencev in le nekaj nad 100 Nemcev. Tako mi je odgovoril koroški Slovenec. Pač čudne politične razmere! Koroški romar je še dostavil: »Ako bi koroški Slovenci ne imeli slovenske duhovščine, ki se neumorno trudi in dela za obstoj slovenske narodnosti, bi o Slovenceh na Koroškem ne bilo več ne duha ne sluha!«

Muzikanti v stolni cerkvi, tako nam pišejo, se bojuje škofovega blagoslova! Že večkrat, in tudi zadnjo nedeljo smo opazili pri pontifikalni sv. maši v stolni cerkvi, da so muzikanti skoro neposredno pred škofovim blagoslovom odšli s svojimi instrumenti iz cerkve. Ne oziraje se na to, da moti sličen odhod navzoče vernike v molitvi, napravlja nehoté na-nje neki na vsak način verski čut ne pospešujoči utis, češ, da sodelujejo pri božji službi takšni elementi, ki se bojé škofovega blagoslova.

Ta italijanska razvada se mora odstraniti.

Voditelj petja v stolni cerkvi se tedaj naproša, naj polaga nekoliko več važnosti na versko prepričanje onih, ki naj sodelujejo v povzdigo cerkvene slovesnosti, na vsak način naj pa od njih zahteva, da ne motijo s svojim nepotrebnim, obsodbe vrednim predčasnim odhodom, vernike, ki se nad njimi opravičeno spodbujajo.

Slovenščina ni po volji nekaterim nemškim listom, češ, da je to jezik, kateri je bil do l. 1848 mešanica laških in nemških izrazov. Pred tako modrostjo seveda morajo vsi oni, ki količkaj poznajo slovenski jezik, potegniti klobuk z glave. Proti tem učenjakom so naši jezikovslavci Kopitar, Miklošič, Štrekelj, Škrabec in drugi prave muhe. Čudno se nam le zdi, da dela slovenščina, katera je po nemški trditvi pol nemška pol laška, ravno Nemcem in Lahom toliko spreglavice. To morajo biti zares trde butice, da se še takorekoč svojega jezika — vsaj polovično — tako težko oprimejo.

Kaj je monizem? Monistični časopis »Das monistische Jahrhundert« v svoji prvi številki II. letnika (5. aprila 1913) razpravlja dokaj obširno o vprašanju: kaj je monizem, češ, da je potrebno stvar zopet enkrat pojasniti. Monistično mišljenje, pravi, je tako, katero za razlaganje raznih svetovnih in življenjskih dogodkov ne potrebuje nikakih nadnaravnih moči in sil kot so n. pr. Bog, duša. Monizem razlaga enotno vse le iz spoznavanja in samo naravnih vzrokov. Tedaj taji Boga, dušo, posmrtnost, vsako metafizično bitje sploh. Toda vidi se, da je monizem pri tem v velikih škripcih, ker pravi, da za gotove slučaje se smejo uporabiti tudi metafizične in celo verske hipoteze. S tem si je zadal vendar monizem smrtno rano, kajti njegova enotnost je šla po vodi. In dalje, kaj se pravi to: enkrat naj bo Bog, drugič ga pa ni. Tako modrujejo tepci, ne pa izobražen ali vsaj pameten človek. Sicer za »enotnost« monizma govori najbolj dejstvo, da je pisatelj Drews našel 16. pisatelj Eisler pa celo čez 100 različnih monizmov. To je res lepa »enotnost«, katero iščejo ljudje, ki se boje Boga in njegovega kraljestva.

Deželni odbor za gasilna ruštva v deželi. Deželni odbor je sklenil, da se izplača podpora sledečim gasilnim društvom: v Gorici 2000 K, v Tolminu 1500 K, v Logu 800 K, v Selu 800 K, v Dreznici 700 K, Podbrdom 600 K, v Cerknem 500 K, v Plužnjah 500 K, v Bovcu 500 K, na Srpenici 400 K, v Kobaridu 400 K, v Grantu 400 K in v Sežani 300 K.

Slovensko gledališče v Gorici. Minulo soboto so igrali ljubljanski gledališki igralci Molnarjevega »Vraga«.

Minulo nedeljo so pa igrali burko »On in njegova sestra« pred polno dvorano. Sodeloval je vojaški orkester. Celi večer je bil posvečen smehu. Komik Povhé je bil namestu in je žgalkal občinstvo z izvrstnimi dotipi, kakoršnim je le on kos. Tudi Danilova se je odlikovala. Videlo se je, da je polna hiša uplivala kar najboljše na razpoloženje igralcev, ki so želi za vsakim dejanjem cele salve odobravanja. — O vsebini igre seveda ne rečemo nič, ker burka je navsezadnje le burka, četudi mogoče tu in tam pade kaka pametna beseda vmes.

Danes bodo igrali Sen Benellijsvo dramo »Ljubé z treh kraljev«, za katero vlada med našim meščanstvom še precejšnje zanimanje. Pričakovati je velike udeležbe. — V četrtek bo spet predstava.

Razvada pri našem gledališke predstave obiskujočem občinstvu je, da se po večini takoj dvigne in napoti proti uhodu, ko zastor pade. Živ v spominu nam je še mučen tozadevni utis onega večera, ko je pri nas koncertiral virtuoz Ondriček. Zastor pade, občinstvo frenetično ploska, zastor se dvigne, virtuos se zopet prikaže na odru in v svoje začudenje vidi že polovico spraznjenih prostorov posebnost v parterju. Opazilo se je, kako ga je ta graje vredna razvada mučno dirnila.

Isto si opazil pri zadnji nedeljski predstavi. Igralci so se s ploskom pozvali, naj se še enkrat na odru pokažejo, in medtem ko je godba še igrala konečni komad — gotovo ne za prazne prostore — je bilo že polovice dvorane izpraznjene. — Ta razvada naj bise tedaj opustila, ker stoji v kontrastu z namenom, ki je spojen s konečnim pozivom igralcev na oder v znak pohvale.

Nedostatek. Z ozirom na naše priporočilo v zadnji številki, naj bi se slovenske predstave v Trgovskem Domu boljše obiskovale, smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo na neki nedvomno uvaževanja vredni nedostatek.

Neprijetno učinkuje namreč na pazljivega opazovalca, ko vidi, da stoji na galeriji nedoletne gimnazijalke in učiteljske učiteljice med gimnazijci in učiteljskimi ter se čestokrat, četudi le

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini -- Radilci!

dijetetično kisló vodo. Ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovokisli prtok. Sedaj lahko tekmuje **Tolstovrška slatina** z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezež okus. **Naročite in prepišite se.** Zabož s 25 $\frac{3}{8}$ steklenicami velja le 5 K, 50 $\frac{3}{8}$ l stane 9 K, 50 $\frac{1}{2}$ l stane 11 K, 25 $1\frac{1}{2}$ l stane 10 K, z zabojem in steklenicami vred. Razpošilja se v $\frac{3}{8}$ l, $\frac{1}{2}$ l in $1\frac{1}{2}$ l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. — Plakati analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrško** naročajo odlični zdravniki za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higienskih razstavah. — **Del čistega dobička gre v narodne namene.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško.** — Kupijo se 1 $\frac{1}{2}$ l stekl. v vsaki množini. — **Abstinentje!** Pijte le Tolstovrško slatino ki vsled pijačnega okusa nadomesti vsako drugo pijačo!

Katare, zasliženje itd. itd. z ničemer hitreje in boljše ne odpravite kakor če pridno pijete in grgrate Tolstovrško

ga privedel v goriške zapore. Čeravno je trdil, da je napravil svojemu prijatelju le šalo s tem, da mu je vzel dvokolo je bil kljub temu obsojen te dni na 5 dni zapora.

V blaznosti umoril ženo in otroka ter težko ranil taščo. V noči na nedeljo je mehanik v tržaškem tehničnem zavodu Franc Šlager v blaznosti s kuhinjskim nožem razmesaril svojo ženo, svojega otroka ter mater svoje žene Vianello, rojeno Mrak. Šlager je bil eden najboljših mehanikov tehničnega zavoda in zblaznel je baje radi tega, ker so ga pri odkazovanju del vedno zapostavljali. Šlager se je po groznem činu sam javil redarju na cesti, ki ga je odvedel na inšpektorat. Tam so odredili njegovo odvedbo in odvedli v zapore. V zaporih pa si je hotel ponoči vzeti življenje s tem, da se je zaletel z glavo ob zid. Njegovo stanje je smrtonosno. Žena Šlagerjeva je kmalu po dobljenih ranah umrla, njegov sinček je umrl v nedeljo ponoči in njegova tašča se nahaja v težkem stanju v tržaški bolnišnici.

Hrvaške pridige na Dunaju. Že več časa se je trudil zagrebški nadškofijski koadjutor Dr. Bauer, da bi dosegel to ugodnost za dunajske Hrvate. Sedaj je to izposloval od vojaške oblasti, ki je dala malo samostansko cerkvico v Mariahilferstrasse na razpolago. Ta cerkvica spada namreč pod jurisdikcijo vojnega vikarja na Dunaju in je bila že več časa zaprta. Tam bodo od sedaj dalje imeli Hrvati na Dunaju svojo mašo in pridigo v hrvaškem jeziku. V ta namen bodo omenjeno cerkvico sedaj lično popravili. Podobno bi bilo želeli tudi za naše slovenske rojake v Nemškem Gradcu, kjer jim Nemci v tem oziru ne dajo niti najmanjše pravice.

Hagenbeck umrl. Lastnik svetovnoznane parka divjih zverin v Hamburgu, Hagenbeck, je v nedeljo v Hamburgu umrl.

Orientalne železnice v avstrijskih rokah. Guverner »Bodenkredit« se je podal v Pariz in Berlin, da nakupi večino akcij arientalnih železnic. Stvar se mu je posrečila in tako imajo glavni akcijonerji kot n. pr. Rothschild, »Länderbank« in »Bodenkredit« pri orientalskih železnicah glavno besedo. Glavne proge orient. žel. so Belgrad—Carigrad, Niš—Solun in Skopje—Solun.

Stanje žitnih polj je bilo po uradnih poročilih do zadnjega časa prav ugodno, sedaj pa so razni vetrovi in mrzli dežji precej škodovali. Ozimina je dokaj dobro prezimovala, tako da je kazalo povsod jako ugodno. Za Primorsko se glasi poročilo skoro dobro. Pašniki so slabi, med tem ko je detelja dobro prezimila, četudi so naredile miši v nekaterih krajih prav veliko škodo. Najboljše stoji pri nas jačmen in pa oves, v Dalmaciji pa je suho vreme ravno ti dve vrsti precej zakasnilo.

Cela vas s cerkvijo zgorela. Na Solnograškem je zgorela vas Nušdorf. Vpepeljena je cerkev, 10 hiš in 22 gospodarskih polopij; 3 osebe pogrešajo. Gasilci požara niso mogli zadušiti, ker je divjal strašen vihar.

Srbski general Mihajlo Živković v Opatiji. Skozi Zagreb je dne 10. t. m. potoval srbski general Mihajlo Živković v Opatijo. Živković je poveljeval srbski armadi v Novembarsarju. Med vojsko je obolel na legarju. Da se okrepča, je odpotoval v Opatijo.

Telefonska zveza med Kolinom in Londonom se je otvorila te dni. Prvi so govorili nemški in angleški časniki.

40 letnico praznuje visoka šola za poljedelstvo na Dunaju. Z ozirom na ta jubilej se bodo vršile 8. in 9. maja velike dijaške slavnosti na imenovanem zavodu.

Abstinenca v starem veku. Lani so izkopali del knjižnice nekega slavnega asirskega vladarja iz VII. stoletja p. K. Med 20.000 tablicami je več sto takih, ki se bavijo z medicino. Vsebina dela vso čast asirskim zdravnikom in kaže, da so jako bistro mislili in svojo stvar dobro razumeli. Zanimivo je posebno, da so pijance iz navade že takrat prištevali med bolnike in kot edino sredstvo priporočali popolno abstinenco. Boj proti alkoholu je potemtakem star že nad 2500 let.

Gostje in gostilničarji ne kritizirajte Tolstovrške slatine, dokler se niste v novjšem času prepričali o zboljšanju vode itd., kar izprevidite iz današnjega inserata.

Za dunajskega nadškofa je imenovan prelat Piñil.

Velikanska škoda radi sedanjega mraza. Štajerski listi poročajo, da je sedanjí mraz napravil po slovenskem Štajerskem ogromno škode. Vsi vinogradi so skoro popolnoma uničeni, škodo cenijo sedaj na 20 milijonov kron samo pri trtah. Seveda ni čuda, da je šlo toliko mladja in brstja po zlu, ker današnje vesti poročajo, da je bilo videti na vsaki vejici ledeno svečico in temperatura je kazala 5° pod ničlo. Razun trte je uničeno skoro vse sadno cvetje po celi štajerski deželi. S Kranjskega poročajo enako žalostne vesti, ker je tudi tam padlo snega okoli 20 cm. V Ljubljani je potrgalo telefonske žice, na Dolenjskem pa napravilo veliko škodo na trtah in sadju. Na Češkem so bili, kakor se poroča, povsod hudi meteži in skoro ni kraja, kjer bi ne bila ta nepričakovana zima kaj škodovala. Z Bavarskega poročajo o pravi decemberski zimi. V Monakovem je bil radi snega deloma ustavljen cestni promet. Reči moramo, da kaj takega se ni zgodilo že dolgo in prizadeti kraji so prav bridko oškodovani.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj 22, 42, 53, 59, 40.

Proda ali v najem

se da po ugodnih pogojih hotel »Črna prst« v Hudijužni tik železniške postaje. Pojasnila daje Delniška pivovarna v Laškem trgu na Štajerskem.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec
v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradščici)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Ivan Bednařik

priporoča svojo
knjigoveznico
v GORICI
ulica della Croce šte. 6.

Zgradba mostu na „traverzah“ čez Sučo

se odda na zmanjševalni ofertni dražbi

Delo proračunjeno na 8000 kron. Načrt in stroškovnik je na razpolago pri županstvu.

Sprejem gotove ponudbe zavisi od potrdila c. kr. okr. glavarstva v Tolminu. Ponudbam treba je priložiti 5% varščino.

Rok ponudbam traja do konec aprila t. l.

Županstvo v Soči,

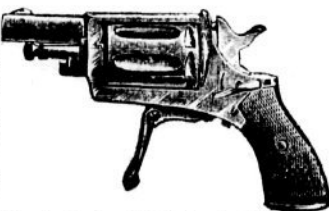
dne 7. aprila 1913.

Župan:

Andr. Flajs

Kupujte samo dvokolesa »AL TENA«, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original »Victoria« so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitiranje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdku

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

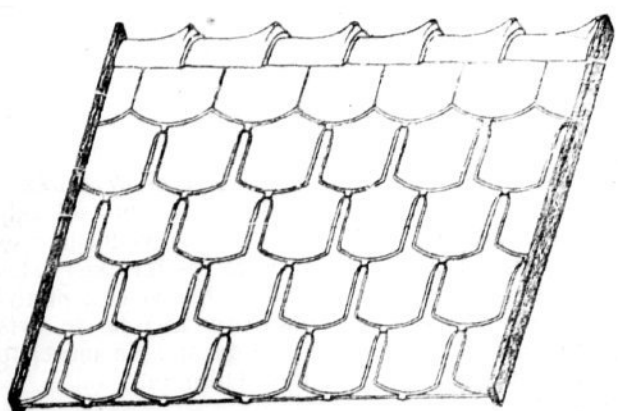
Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela.

Cene zmerne.

Patentirani strešniki „Ancora“.

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se sodeže perfektno zvezo cele strehe. S patentiranimi »Ancora«, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne! Priporočljivo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! M M

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za gorški, tolimski in vipavski okraj ter za Kras:

O. Zajec Gorica, Gospeska ul. 7. TELEFON 107.

Kolumbovo jajce za pokrivanje streh!

Potom ženjalne iznajdbe, ki se jo